

PREDGOVOR

Neophodnost ubrzanog razvoja naše zemlje, koji treba da omogući odgovarajuće uključivanje u međunarodno tržište, podrazumijeva, pored ostalog, dobro organizovana preduzeća, čije se funkcionisanje zasniva na efikasnom radu i efektivnom privređivanju. S obzirom da je organizaciona struktura preduzeća bitna okosnica efikasnosti i efektivnosti preduzeća, ovaj istraživački rad je posvetio pažnju upravo modelovanju organizacionih struktura preduzeća u uslovima privredne tranzicije, odnosno izboru modela organizacione strukture koji bi bili primjereni potrebama tekućeg procesa tranzicije na tržišne kriterijume poslovanja domaćih preduzeća. Istraživanje, odnosno izbor modela organizacione strukture, započeto je temeljitom kritičkom analizom postojećih organizacionih struktura domaćih preduzeća te je izvršena komparacija sa teorijskim saznanjima u oblasti organizacije i menadžmenta, kao i sa uspješnim rješenjima u praksi kompanija u privredno razvijenim zemljama.

Opredjeljenje za obradu ove teme u doktorskoj tezi uslovljeno je višegodišnjim bavljenjem problematikom vezanom za razvoj i unapređenje preduzetništva te funkcionisanjem preduzeća kao osnovne preduzetničke jedinice. Međutim, to je istovremeno bio i svojevrsni izazov, jer proces tranzicije domaće privrede na tržišne kriterijume poslovanja preduzeća, pa prema tome i privatizacija državnog kapitala, još uvijek traje i ne daje očekivane rezultate. To je zbog toga što se u proces tranzicije ušlo nespremno, pa čak i nestručno, jer tranzicija nije samo privatizovanje državnog kapitala. Ona je mnogo širi pojam i podrazumijeva restrukturiranje domaćih preduzeća kako u vlasničkom tako i u upravljačkom, organizacionom, programskom, finansijskom i tržišnom smislu.

S obzirom da je domaća privreda, upravo zbog nedostataka rješenja u vođenju preduzeća, kao i zbog zbivanja u proteklih desetak godina na ovim prostorima, znatno zaostala za konkurentima u svom okruženju, neophodno je proces tranzicije izvesti do kraja što efikasnije. Cilj istraživanja u ovom radu jeste upravo taj, da se pomogne u uspješnijem završetku započete tranzicije u smislu nuđenja organizacionih rješenja u konstituisanju i vođenju domaćih preduzeća, iako smo svjesni činjenice, da je tranzicija u nekim segmentima kontinuiran proces, a to znači, da će

domaća preduzeća i nakon završetka vlasničkog, organizacionog, upravljačkog, programskog, finansijskog i tržišnog restrukturiranja, morati kontinuirano se prilagođavati svom okruženju koje je sve više globalno i turbulentno. U tom smislu, ona će permanentno prilagođavati svoju organizacionu strukturu potrebama ostvarivanja njihove misije u okruženju, a to znači, kontinuirano organizaciono, programsko i tržišno restrukturiranje, što čine i preduzeća razvijenih privrednih zemalja.

Nadam se da je ovaj rad bar u izvjesnoj mjeri bacio određeno svjetlo i da će proširiti vidike menadžmentu domaćih preduzeća u efikasnom sprovođenju tranzicije na tržišne kriterijume poslovanja. Ako sam u tome uspio, želim da se i ovom prilikom zahvalim mentoru prof. dr. Željku Barošu, koji mi je, kroz intenzivnu saradnju, a na osnovu svog ogromnog teoretskog i praktičnog iskustva, davao korisne sugestije i podršku.

Abid Hodžić

**U Sarajevu,
Jula 2006.**